

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 388/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDAKOVANÉ], proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 147/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp.zn. 5 Co 147/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu je stranou sporu o zaplatenie sumy 2 014 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody voči žalovanej [REDAKOVANÉ], ktorý sa začal 21. marca 2017 podaním žaloby na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“). Opísuc chronologický priebeh konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 C 16/2017, sťažovateľ uvádza, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 16/2017 z 21. februára 2020, ktorým žalobe vyhovel. Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 14 C 16/2017 podala žalovaná odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril písomným podaním zo 17. júna 2020. Z dôvodu nečinnosti krajského súdu podal sťažovateľ jeho predsedovi 5. októbra 2021 sťažnosť na prietahy

v konaní, ktorý túto v písomnom upovedomení o jej vybavení z 28. októbra 2021 vyhodnotil ako dôvodnú. Predseda krajského súdu konštatoval nečinnosť v napadnutom konaní spôsobenú objektívnymi okolnosťami spočívajúcimi v nadmernej personálnej zaťažnosti sudkyne spravodajkyne, ako aj v pandemickej situácii (ochorenie COVID-19, pozn.) a s tým spojenou práceneschopnosťou sudkyne spravodajkyne.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôraznil, že predseda krajského súdu vo svojej odpovedi na sťažnosť uviedol predpoklad prejednávania a rozhodnutia veci v 1. štvrtroku 2022, čo sa však do dnešného dňa nestalo a dosiaľ vo veci rozhodnuté nebolo. Vec je tak podľa sťažovateľa na krajskom súde skoro 19 mesiacov bez toho, aby krajský súd vo veci urobil nejaký úkon.

4. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že boli porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 147/2020 konať bez zbytočných prieťahov. Súčasne sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 2 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ spolu s opisom priebehu napadnutého konania prebiehajúceho na dvoch inštanciách všeobecných súdov namieta nečinnosť krajského súdu dôvodiac, že tento o odvolaní žalovanej dosiaľ nerozhodol. Tvrdí, že vec nie je skutkovo náročná, naopak ide o výlučne právne posúdenie otázky, a to tej, či Slovenská republika porušila právo Európskej únie a ak áno, či tým bola spôsobená sťažovateľovi škoda. V napadnutom konaní argumentuje, že škoda mu bola spôsobená tým, že Slovenská republika, porušiac Zmluvu o fungovaní Európskej únie, mu pri zápise jeho ojazdeného motorového vozidla kúpeného v Nemecku do evidencie motorových vozidiel vedenej v Slovenskej republike uložila poplatok za zápis v rádovo vyššej výške, ako by bol povinný zaplatiť za zápis obdobného motorového vozidla, pokiaľ by ho kúpil na Slovensku (porušenie čl. 110 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pozn.). K postupu krajského súdu sťažovateľ poukazuje na to, že krajský súd ani po podaní sťažnosti na prieťahy predsedovi súdu (bod 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia) naďalej vo veci nič nerobí, vo veci nie je nariadené pojednávanie a dátum konečného rozhodnutia je v nedohľadne. Podľa jeho názoru krajský súd nepostupuje v súlade princípom podľa čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a stav právnej neistoty sťažovateľa naďalej trvá. Primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur, o priznanie ktorého sťažovateľ ústavný súd žiada, tento odôvodňuje neprímerane dlhým konaním, ktorým mu je spôsobovaná ujma na jeho ústavných právach a podľa zásad spravodlivosti má byť aj reparovaná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto

v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, IV. ÚS 120/2018) a môžu byť ústavným súdom posudzované spoločne.

7. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, pričom nosným argumentom sťažovateľa je poukázanie na dĺžku súdneho sporu vedeného na súde druhej inštancie v trvaní 19 mesiacov.

8. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

9. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) za vhodné požiadať krajský súd o vyjadrenie k jej obsahu.

9.1. Krajský súd zaslal vyjadrenie č. k. 1SprV 269/2022 z 10. júna 2022 obsahujúce aj vyjadrenie sudkyne spravodajkyne [REDAKOVANÉ], s ktorým sa plne stotožnil. Sudkyňa spravodajkyňa k veci uviedla, že predpokladaný termín vybavenia veci určený na 1. stvrťrok 2022 (vec mienila rozhodnúť bez nariadenia pojednávania vo februári alebo v marci 2022, pozn.) nebolo možné realizovať z dôvodu jej práceneschopnosti spôsobenej padnemickou situáciou spojenou s ochorením COVID-19 (v trvaní 3 týždňov, pozn.). Následne krajský súd 22. apríla 2022 určil termín verejného vyhlásenia rozsudku na 31. máj 2022. Sudkyňa spravodajkyňa zároveň uviedla, že v priebehu rokov 2020 – 2021 čerpala celkom 174 dní pandemickej OČR, a to bez zastavenia nápadu nových vecí. Zdôraznila tiež, že vo veci sťažovateľa nejšlo o vec, ktorú bolo nutné prednostne vybaviť, keďže predmetom sporu je plnenie na sumu 2000 eur s príslušenstvom. Predseda krajského súdu zároveň uviedol, že ústavný súd by mal pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti zohľadniť skutočnosť, že krajský súd vo veci sťažovateľa už rozhodol rozsudkom č. k. 5 Co 147/2020 z 31. mája 2022.

10. Z obsahu ústavnej sťažnosti a vyjadrenia krajského súdu ústavný súd zistil, že vec bola predložená krajskému súdu ako súdu odvolaciemu po podaní odvolania žalovanou a uskutočnení procesných úkonov súdom prvej inštancie (§ 374 – § 377 CSP) 20. októbra 2020. Krátko po doručení ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (12. mája 2022) krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 5 Co 147/2022 z 31. mája 2022, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, čím v podstate bola právna neistota sťažovateľa odstránená, keďže proti rozsudku odvolacieho súdu už nie je prípustný riadny opravný prostriedok a dňom doručenia odvolacieho rozsudku sa vec stane právoplatne skončenou. Aktuálne sa konanie nachádza v štádiu písomného vyhotovenia rozsudku (§ 220 CSP) a následne bude súdny spis vrátený okresnému súdu na realizáciu procesných úkonov doručovania rozsudku stranám sporu, ak ho odvolací súd nedoručí priamo (§ 395 CSP).

11. Z uvedeného časového rámca je zrejmé, že hoci sa postup krajského súdu v napadnutom konaní nejaví ako optimálny (1 rok a 7 mesiacov), je potrebné vziať do úvahy povahu konania súdu druhej inštancie, ktoré je v rámci civilného sporového konania koncipované tak, že odvolací súd okrem prípadov uvedených v § 385 ods. 1 CSP nemusí vo veci nariadiť pojednávanie. Ak aj odvolací senát rozhodne o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno časový úsek v danej situácii od podania odvolania do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie označiť ako „nečinnosť“. Je nutné prihliadnúť na časový rámec, ktorý je potrebný na preštudovanie spisového materiálu vrátane posúdenia procesného postupu súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že skutočnosť, že odvolací súd nevykonáva „žiadne úkony“, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (III. ÚS 106/2018). V konkrétnom prípade sťažovateľa krajský súd prejednal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania žalovanej (§ 379 a § 380 CSP), pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol riadne oznámený na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu (§ 219 ods. 3 CSP).

11. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou dáva do pozornosti, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, ÚS 92/03, III. ÚS 359/08). Pojem „zbytočné prieťahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

12. Ústavný súd s odkazom na vlastnú judikatúru akcentuje, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, IV. ÚS 513/2020). K takémuto záveru dospel aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015).

13. Ústavný súd uzatvára, že nečinnosť krajského súdu nevyhodnotil svojou intenzitou za závažnú do takej miery, aby dosiahla ústavnoprávny rozmer. Pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd prihliadol na konkrétne okolnosti danej veci, najmä na predmet a hodnotu sporu, skutočnosti už opísané v bode 10 odôvodnenia tohto rozhodnutia, ako aj na to, že celý priebeh napadnutého konania spadal do obdobia mimoriadnej pandemickej situácie a prijatých opatrení v súvislosti so zamedzením šírenia ochorenia COVID-19, čo nesporne negatívne ovplyvnilo dĺžku napadnutého konania, keď sudkyňa spravodajkyňa v podstate pol roka strávila doma na pandemickom ošetrovaní člena rodiny a ďalšie tri týždne s vlastným ochorením. I keď pandemická situácia sama osebe nemôže byť pre súdy automaticky chápaná ako ospravedlnenie zbytočných prieťahov, v danom prípade sa na dĺžke odvolacieho konania významne podpísala.

14. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu